

Městská knihovna Trutnov

Výroční zpráva 2023

Bookstart - Povídalci

Únor 2023

Trutnov, leden 2024

OBSAH

1) SLUŽBY	- 3 -
2) SLUŽBY V REGIONU A METODICKÁ ČINNOST	- 5 -
3) KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE	- 8 -
4) KNIHOVNÍ FONDY	- 10 -
5) ROZBOR HOSPODAŘENÍ	- 11 -
6) PRACOVNÍCI	- 12 -
7) TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ	- 12 -

1) SLUŽBY

V roce 2023 bylo zaregistrováno 3 948 uživatelů, z toho 3 309 dospělých čtenářů (84 %) a 639 dětí do 15ti let (16 %). Celkový počet registrovaných čtenářů je vyšší o 91 čtenářů oproti roku 2022.

V roce 2023 využilo našich služeb 154 129 uživatelů. Fyzicky navštívilo knihovnu 61 092 osob. Z toho návštěvníků kulturních akcí 2 894 a vzdělávacích akcí 1 983, návštěvníků využívajících internet v knihovně – 853. Počet návštěv on-line služeb (tzv. virtuální návštěvy) – 93 037.

Poskytli jsme celkem 180 379 výpůjček. Výpůjčky se skládaly z naučné literatury (14 363), krásné literatury (100 454), z naučné literatury pro děti (868), beletrie pro děti (8 834), z výpůjček periodik (53 360), kartografických dokumentů (1), zvukových dokumentů (2 336) a stolních her (163). Evidovaných prezenčních výpůjček bylo 41 572 a prolongací (prodloužení výpůjčky před uplynutím řádné výpůjční doby) bylo 31 717.

Pracovnice knihovny pravidelně navštěvují obyvatele Domova pro seniory s nabídkou knih. Stejnou službu poskytují pracovnice pobočky v Horním Starém Městě. Donáškovou službu poskytujeme nepohyblivým či jinak postiženým občanům na jejich telefonické zavolání.

V rámci meziknihovní výpůjční služby jsme celkem obdrželi 258 požadavků, z nichž bylo kladně vyřízeno 254 žádank. Z naší knihovny bylo vyžádáno 95 dokumentů, pro naše čtenáře jsme z jiných knihoven zapůjčili 159 dokumentů.

Velmi vyhledávanou službou je poskytování rezervací dokumentů (dokumenty vypůjčené jiným čtenářem) a odložení z poličky (poskytnutí vybraného dokumentu, který je v regále, není půjčen). V tomto roce jsme poskytli 3 661 rezervací a 999 odložení z poličky.

Elektronické služby knihovny

Mezi tyto služby patří webová stránka knihovny www.mktrutnov.cz – tu navštívilo 72 098 uživatelů - a elektronický katalog <https://trutnov.tritius.cz/> .

Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru knihovny bylo 1 283 a vstupů do elektronického výpůjčního protokolu 25.

Vstupů do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu evidujeme 76 370 a vstupů do elektronického výpůjčního protokolu 16 667.

Počet výpůjček e-knih se zvýšil. Zprostředkovali jsme pro naše registrované čtenáře 1 179 e-výpůjček knih firmy Palmknihy a Flexibooks, za které jsme zaplatili 88 239,- Kč.

Knihovna poskytuje on-line službu „Ptejte se knihovny“, která je službou českých knihoven nejširší veřejnosti. Tato služba odpovídá na stručné a konkrétní otázky čtenářů krátkým seznamem knih, časopisů, popřípadě i www stránek (do 5 záznamů). Na dotazy zaručujeme odeslání odpovědi na čtenářovu e-mailovou adresu do 48 hodin (v pracovních dnech) od doručení zprávy.

Knihovna má tyto funkční e-mailové adresy:

info@mktrutnov.cz a adresy oddělení dospELE@mktrutnov.cz , detske@mktrutnov.cz , mvs@mktrutnov.cz , studovna@mktrutnov.cz , hsm@mktrutnov.cz , porici@mktrutnov.cz , reditel@mktrutnov.cz , zkf@mktrutnov.cz (akvizice knihovního fondu) , ekonom@mktrutnov.cz .

I z těchto adres jsou zodpovídány dotazy našich uživatelů. Knihovna je také na www.facebook.com/knihovnatrutnov/ a www.instagram.com/tipy_z_knihovny/.

Elektronické služby knihovny (SMS zpráva nebo e-mailem posílané upozornění před blížícím se koncem výpůjční doby, oznámení o připravené rezervaci dokumentu, vlastní upomínky a další informace našim uživatelům) se již staly standartní službou pro čtenáře, která je hojně využívána.

Počet hodin pro veřejnost činí 48 hodin týdně. Oddělení pro dospělé čtenáře a studovna mají otevřeno 48 hodin, oddělení pro děti 29 hodin, pobočka v Horním Starém Městě 31,5 hodin, pobočka Poříčí 7 hodin.

2) SLUŽBY V REGIONU A METODICKÁ ČINNOST

Jako knihovna pověřená výkonem regionálních funkcí na základě smlouvy se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové jsme poskytli služby 47 evidovaným veřejným knihovnám i evidovaným knihovnám jiné sítě (školní, muzejní a archivní). Tato služba je hrazena z dotace od Královéhradeckého kraje na základě smlouvy č. 22RGI01-0146.

Cíle a zajištění regionálních funkcí

Zrušeny byly nepracující knihovny: Maršov u Úpice a Staré Buky a knihovna v Černém Dole pro nezájem ze strany uživatelů

Personální zajištění zůstává bez změn:

úv.1,00 - metodička

úv.0,05 - ředitel

úv.0,40 - pracovnice akvizice

úv.0,1 - pracovnice ochrany a údržby knihovního fondu

úv.0,1 - pracovnice oddělení pro dospělé čtenáře

úv.0,05 – účetní

Na nákup knih do výměnných souborů přispělo 37 obcí celkovou částkou 139 600 Kč

Krajská dotace byla ve výši 1 723 100 Kč.

Všem obcím je vždy v listopadu odesláno do datových schránek vyúčtování a doporučeně poštou zaslána smlouva na další kalendářní rok. Smlouvy jsou na přání obcí buď dotační nebo darovací.

Poradenská a konzultační činnost

Bylo uskutečněno 18 metodických návštěv. Týkaly se především řešení provozních záležitostí. Knihovníci z neprofesionálních knihoven vyžadovali pomoc při odepisování a katalogizaci nových knih a aktualizaci webových stránek.

Všechny knihovny okresu Trutnov jsou plně automatizovány, na svých webových stránkách nebo na stránkách obce mají vystavený on-line katalog svého fondu.

Počet poskytnutých konzultací 195, byly uskutečněny telefonicky nebo e-mailem.

Konzultace se týkaly nejčastěji dotazů souvisejících s knihovnickým programem a provozem knihovny. O tuto pomoc požádalo 40 knihoven.

Na webu pověřené knihovny je oddíl Informace pro knihovny

<https://www.mktrutnov.cz/pro-knihovny/informace-pro-knihovny>

Profesionální knihovny okresu pořádají besedy o literatuře a lekce informačního vzdělávání, cestopisné a literární přednášky.

Tyto akce pořádá i řada neprofesionálních knihoven.

1. Výsledky činnosti dle standardů a priorit daných krajskou knihovnou

Obecní knihovna v Dolní Kalné získala finanční prostředky na rekonstrukci knihovny z rozpočtu Královéhradeckého kraje. Zřizovateli byla metodickou pověřené knihovny poskytnuta konzultace s odkazy na již zrekonstruované knihovny a na metodické centrum pro výstavbu a rekonstrukci knihoven v MZK. Všechny knihovny našeho okresu jsou plně automatizované a používají jednotný systém Tritius Reks. Metodická pomáhá s aktualizací webů neprofesionálním knihovnám. Všechny knihovny mají vlastní webové stránky, nebo odkaz na ně na webu svého zřizovatele. Všechny mají online katalog svého fondu. Web Pro knihovny je doplňován a aktualizován.

2.1. Hodnocení knihovnických činností

Centrální adresář pověřené knihovny a neprofesionálních knihoven každý rok aktualizuje metodická. Profesionální knihovny si aktualizují samy.

Do soutěže knihovna roku byla nominována Obecní knihovna v Kohoutově.

Soutěž knihovnik roku byl pro absenci vhodného uchazeče bez účasti.

Průzkumy spokojenosti uživatelů neproběhly v žádné z našich knihoven.

Návštěvnost je v porovnání s předchozími lety o něco vyšší. Nové čtenáře přilákala do knihovny možnost půjčování e knih a audio knih.

V portálu Knihovny.cz jsou zapojené knihovny MěK Trutnov a MěK Dvůr Králové nad Labem.

Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Pro profesionální knihovny byly uskutečněny 2 porady. Součástí každé z nich bylo školení či seminář (školení kolegů ze SVK v Hradci Králové na téma DNNT, seminář Akviziční portál).

Workshop pro knihovníky na téma Čtenářský los a čtenářská SMS (školitelka Helena Vejvarová z MěK Jičín).

2.2. Budování výměnných fondů

Nákup knih a aktualizace výměnných souborů probíhá bez problémů.

Vyřazené knihy jsou nabízeny profesionálním knihovnám okresu k doplnění či výměně za opotřebované výtisky. Této možnosti využily knihovny Dvůr Králové nad Labem, Hostinné a Úpice.

Obce bez vlastní knihovny Horní Malá Úpa a Libňatov využily nabídku vyřazených knih do svých Knihobudek.

Knihobudka v Havlovicích

Knihostrom v Batňovicích

		soubory	svazky
Výměnné fondy v obsluhovaných knihovnách celkem		732	50055
z toho	půjčené v roce 2023	280	18139
	prolongace	480	31916

2.3. Pomoc při revizi a aktualizaci fondů v obsluhovaných knihovnách

Provedeno bylo 7 plánovaných revizí, zrevidováno bylo celkem 13 400 dokumentů. Během všech revizí proběhla aktualizace fondu, zodpovězeny byly dotazy knihovníků, týkající se jejich práce.

2.4. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Pro obce nenakupujeme knihovní fond, pouze opravujeme jimi stáhnuté katalogizační záznamy, tak aby odpovídaly katalogizačním pravidlům RDA.

2.5. Podpora kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivit

Pracovnice dětského oddělení se zúčastnily Dne pro rodinu (12.5.2023). Smyslem účasti byla propagace knihovny, jaké nabízíme služby, akce pro veřejnost atp. O stánek knihovny byl mezi veřejností velký zájem.

2.6. Servis automatizovaného knihovního systému využívaného pro výkon regionálních funkcí

Servis automatizovaného knihovního systému nevyžaduje žádná knihovna. Knihovny mají data uložena na serverech poskytovatele svých systémů.

3. Souhrnné zhodnocení regionálních služeb za rok 2023

Dotace na podporu výkonu regionálních funkcí umožňuje zajistit dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb i v těch nejmenších obcích. Mezi nejvíce využívané služby patří distribuce výměnných fondů, poradenství, pomoc při revizích a aktualizacích knihovního fondu. Zaznamenáváme rostoucí zájem o půjčování audioknih.

3) KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE

V roce 2023 jsme uskutečnili 150 kulturních a 105 vzdělávacích akcí. Celkem tedy 255 akcí, kterých se zúčastnilo 4 877 uživatelů, tj. každý pracovní den 1 akce.

Knihovna je také konzultačním střediskem Virtuální univerzity třetího věku. V letošním roce se studenti zimního i letního semestru již setkávali 1x za čtrnáct dní v prostorách studovny, vždy v pondělí od 13:00 do 15:00 hodin.

Každý měsíc nás navštěvují klienti Stacionáře mezi mosty. Je pro ně připraven kulturní program – vyprávění o knihách, památkách apod.

Afrika s Tomíkem na cestách

Historie krkonošských bud

Křest knihy Hany Hindrákové

Nocování v knihovna s názvem V pravěku

4) KNIHOVNÍ FONDY

Přírůstek knihovního fondu v tomto roce činil 4 802 knihovních jednotek, z toho bylo 2 403 dokumentů pro výměnné soubory. Stav knihovního fondu k 31. 12. 2023 je 161 114 knihovních jednotek. Z toho 42 597 naučné literatury, 115 414 krásné literatury, 2 774 zvukových knih a 143 kartografických dokumentů, 186 ostatních dokumentů (stolní hry). Knihovna odebírá 119 exemplářů periodik. Na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo 1 350 691 Kč (z toho 454 306 Kč na zakoupení výměnných fondů z dotace Královéhradeckého kraje a 139 600 Kč z příspěvků od obcí). Akvizice fondu probíhá prostřednictvím internetu nebo osobními návštěvami dealerů nakladatelství či knihkupectví. Výběru se také účastní pracovníce služeb a metodička, aby nákup odpovídal požadavkům našich uživatelů a knihovníků obecních knihoven.

Úbytek knihovního fondu činil 3 480 svazků.

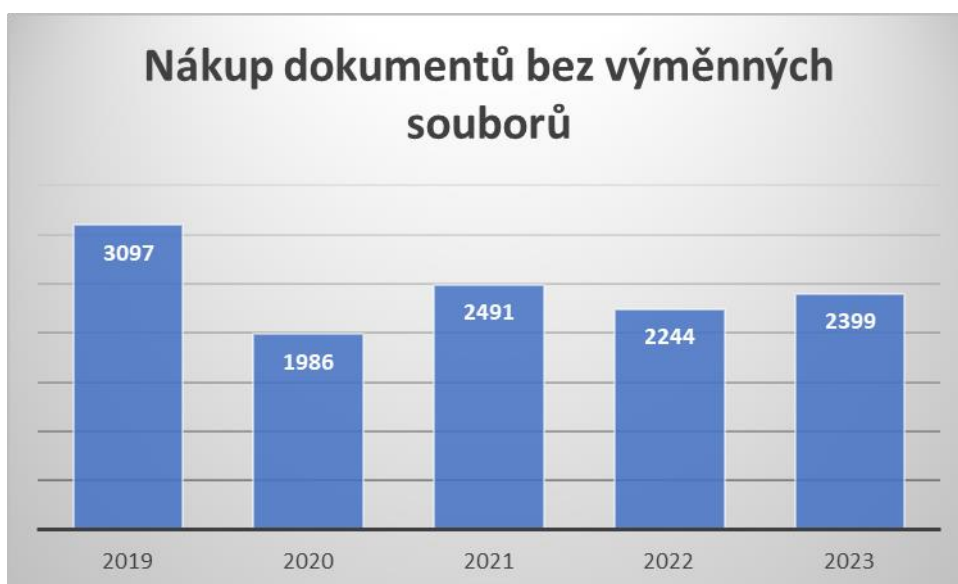
Knihovna zpracovává dokumenty podle platných katalogizačních pravidel RDA.

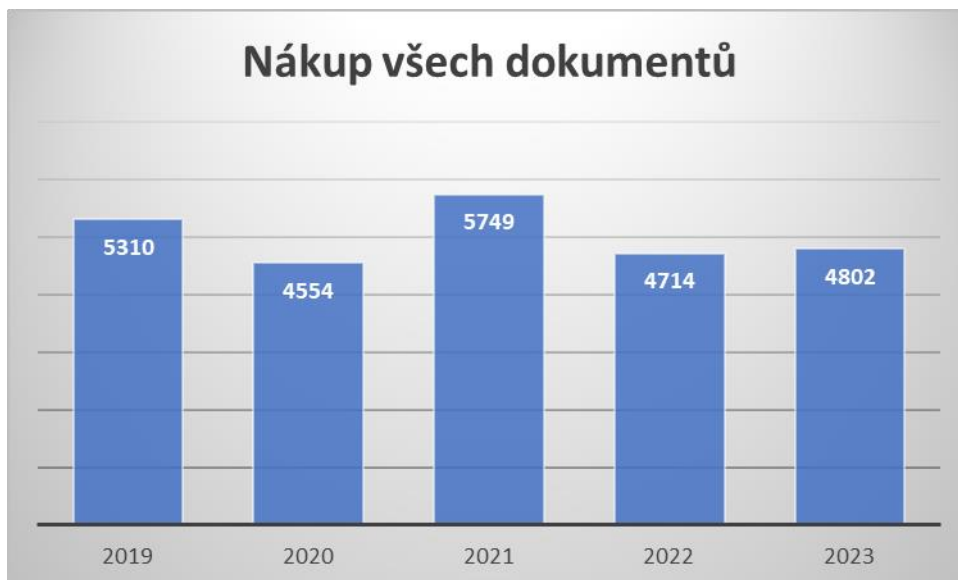
Pravidelně přispíváme také do souborného katalogu SKAT a Caslin. Záznamy jsou průběžně odesílány. Za záznamy odpovídá pracovníce oddělení zpracování knihovního fondu

Pracovnice oddělení zpracování knihovního fondu průběžně aktualizuje slovník autorit a doplňuje jej o autority našeho regionu, v tomto roce bylo odesláno 13 autorit, aktualizováno 20 a převzato 2642 autorit.

V rámci ochrany fondů byly průběžně baleny nebo přebalovány knihy a periodika. Zároveň byly opravovány poškozené dokumenty, které se vrací od čtenářů. Pokračujeme v postupném vybavování dokumentů bezpečnostními čipy. Snažíme se tak eliminovat ztráty dokumentů.

Obrat knihovního fondu (výpůjčky/stav fondu bez knih ve výměnných souborech) dosáhl 1,7 výpůjček na jednu knihovní jednotku.

Průměrná cena jednoho dokumentu se pohybovala okolo 363,00 Kč.

5) ROZBOR HOSPODAŘENÍ

Rozpočet knihovny je tvořen příspěvkem od zřizovatele (8576 tis. Kč), příspěvkem na regionální funkce z rozpočtu kraje (1723 tis. Kč), dotacemi od obcí (výhradně na nákup knihovního fondu ve výši 140 tis. Kč), vlastními příjmy (571 tis. Kč), zúčtováním transferu do výnosu – 42 tis. Kč. Celkem tedy knihovna hospodařila se 11052 tis. Kč.

Náklady na provoz knihovny:

- Spotřeba materiálu, energie, služeb 1999 tis. Kč

Z toho:

nákup knihovního fondu 677 tis. Kč

na materiál, energii, služby a nájemné, opravy bylo vynaloženo 1322 tis. Kč

- osobní náklady 6729 tis. Kč (mzdy, OON, náklady na zdravotní a sociální pojištění a zákonné sociální náklady)
- náklady z DDHM, DDNM 95 tis. Kč
- 63 tis. Kč – odpisy

Celkem tedy 8886 tis. Kč.

Náklady na regionální funkce:

- Spotřeba materiálu, energie, služeb 700 tis. Kč

Z toho:

nákup knihovního fondu 454 tis. Kč

na materiál, energii, služby 246 tis. Kč

- **Osobní náklady 1023 tis. Kč (mzdy, náklady na zdravotní a sociální pojištění a zákonné sociální náklady)**

Celkem na RF 1 723 tis. Kč

Příspěvek od obcí určený výhradně na nákup knihovního fondu do výměnných souborů ve výši 140 tis. Kč byl zcela vyčerpán.

Celkový rozpočet 11052 tis. Kč nebyl vyčerpán, knihovna na svůj provoz vydala 10749 tis. Kč.

Celkem knihovna hospodařila se zlepšeným hospodářským výsledkem 303 tis. Kč.

6) PRACOVNÍCI

Průměrný přepočtený stav zaměstnanců činil 13,25. Nedošlo k žádnému pohybu.

Všichni zaměstnanci se účastnili různých školení, která probíhala buď on-line formou nebo prezenčně (např. Katalogizace a propojená data, Jak zapojit knihovnu do využívání digitálních knihoven DNNT, Elektronické služby knihoven, Mediální vzdělávání prostřednictvím knihoven, Canva: jednoduchý grafický nástroj). Profesního vzdělávání se zúčastnilo 9 pracovníků knihovny, celkový počet odprezentovaných hodin bylo 300. Pracovnice oddělení pro děti uspořádala pokračující seminář pro učitele základních škol Literatura pro děti a mládež.

7) TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ

V roce 2023 byly průběžně prováděny revize a drobná údržba přístrojů a zařízení.

- 2. 1. kontrola hasicích přístrojů a hydrantů**
- 6.2. kontrola požárních uzávěrů (dveře)**
- 13.4. oprava plynového kotle**
- 11. 7. provedena periodická prohlídka prostor (PO a BOZP)**
- 31.7. revize elektrických spotřebičů**
- 14.12. provedena periodická prohlídka plynových kotlů**

V tomto roce jsme zakoupili 7 ks knihovních regálů do skladů, do ředitelny 1 počítač a tiskárnu, vysavač, 2 kovové skříně s trezorem na osobní dokumenty a 5 nových kancelářských židlí. Do studovny jsme pořídili 2 stolní lampičky. Koncem roku zakoupen modul E-výpůjčky.

V průběhu roku byly vyřazeny tyto předměty: 2 tiskárny, 3 počítače, 3 vysavače, 7 židlí, 7 ks knihovních regálů.